

Tlačová správa pracovnej skupiny zriadenej podľa článku 29 smernice z 11. októbra 2007, Brusel

Poznámky pod čiarou boli doplnené Úradom na ochranu osobných údajov SR.

Bratislava 25. októbra 2007

Na 62. stretnutí pracovnej skupiny zriadenej podľa článku 29 smernice sa diskutovalo o širokom okruhu tém, hlavne o SWIFTe, opatreniach v sektore zdravotného poistenia, problematike ochrany súkromia pri vyhľadávacích nástrojoch a ochrane osobných údajov cestujúcich. Okrem toho pracovná skupina schválila dve stanoviská o úrovni ochrany osobných údajov na ostrove Jersey a na Faerských ostrovoch.

SWIFT: Pracovná skupina vykonala predbežnú analýzu konania bánk, pokiaľ ide o ich zákonnú povinnosť informovať zákazníkov v každej krajine Európskej únie. V tomto smere došlo k niekoľkým zlepšeniam. Národné dozorné authority budú naďalej pokračovať v monitorovaní bánk pri zabezpečovaní súladu s princípmi na ochranu osobných údajov, hlavne v prípadoch, v ktorých boli zaznamenané nedostatky.¹

Pracovná skupina bola tiež informovaná o posledných opatreniach, ktoré podnikla organizácia SWIFT (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication) so sídlom v Belgicku s ohľadom na transparentnosť² a tiež o jej rozhodnutí o reštrukturalizácii siete. Nová štruktúra predpokladá do konca roka 2009 zriadenie nového operačného strediska vo Švajčiarsku. Zriadenie nového strediska zabezpečí, že transakcie v rámci Európskej únie nebudú už viac spracúvané v operačnom stredisku v USA, ale vo Švajčiarsku, a v USA sa budú spracúvať len osobné údaje týkajúce sa transakcií medzi Európskou úniou a USA.

Pokiaľ ide o ostatné medzinárodné transakcie týkajúce sa bánk so sídlom v Európskej únii aj so sídlom mimo Európskej únie, miesto ich uchovávaní sa ešte musí určiť.³

¹ Úrad na ochranu osobných údajov SR sa bezprostredne po vypuknutí aféry SWIFT obrátil so žiadosťou o spoluprácu na Národnú banku Slovenska. Národná banka Slovenska zo zákona vykonáva dohľad nad platobnými systémami. Následne rokoval so Slovenskou bankovou asociáciou a zabezpečil harmonizované informovanie klientov bánk v SR o prenose ich osobných údajov do operačného centra SWIFT v USA na účely boja proti terorizmu. Deje sa tak prostredníctvom opatrení, akými sú písomné informovanie klientov na klientských pracoviskách bánk, doplnenie zásad firemnej politiky ochrany osobných údajov a ich zverejnenie na webových stránkach bánk. Od 30. júna 2007 monitoruje úrad harmonizované poskytovanie informácií klientom bánk tak, aby bolo dostupné, zreteľné a viditeľné pre všetkých zákazníkov.

² Spoločnosť SWIFT pristúpila k Safe Harboru (*Rozhodnutie Európskej Komisie 2000/520/ES v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 95/45/ES o primeranosti ochrany poskytovanej na základe zásad „bezpečného prístavu“ v súvislosti s často kladenými otázkami vydanými Ministerstvom obchodu USA*) dňa 19.7.2007. Tento program stanovuje zásady a princípy prenosu osobných údajov z EÚ do USA. Obmedzenie princípov ochrany osobných údajov je v rámci tejto štruktúry možné iba v rozsahu, ktorý je potrebný na splnenie požiadaviek národnej bezpečnosti, verejného záujmu, policajných a justičných orgánov.

³ Budú existovať iba dve zóny - európska a transatlantická (americká). Okrem toho SWIFT zriadi kontrolné a operačné zariadenie v Hong Kongu s cieľom zabezpečiť svoju prevádzku z Ázie. Plánované európske operačné centrum vo Švajčiarsku bude fungovať ako globálny informačný systém, ktorý bude zhromažďovať a uchovávať údaje z oboch zón. Ako podporný európsky operačný systém bude spracúvať správy prichádzajúce z celej EEA (European Economic Area), ako aj zo Švajčiarska. Členovia SWIFTu, ktorí sídlia mimo vyššie menovaných dvoch zón si budú môcť vybrať, ku ktorej zóne sa pričlenia. Kritériá a podrobnosti takéhoto začlenenia nie sú zatiaľ známe.

Bez ohľadu na zhodnotenie iných aspektov opatrení doteraz vykonaných SWIFTom, ktoré sú v súčasnosti pod dohľadom belgického dozorného úradu, pracovná skupina víta jej zreteľný pokrok, hlavne pokiaľ ide o technické aspekty súladu s princípmi ochrany osobných údajov.⁴

Dohoda o PNR s USA: Po schválení pracovného dokumentu 138 zo 17. augusta 2007 o nedávno podpísanej dohode o PNR (Passenger Name Records) s USA zaslala pracovná skupina list Komisii so žiadosťou o objasnenie niektorých otázok. Jedna z nich sa týka spôsobu, akým letecké spoločnosti prenášajú osobné údaje americkým úradom. Napriek tomu, že európski prepravcovia sú prichystaní realizovať „systém push“⁵ do konca tohto roka – požiadavku presadzuje pracovná skupina už od roku 2004 – tento termín sa už nezdá byť reálny. Pracovná skupina preto vyzýva obe zmluvné strany, aby definovali prekážky na ceste k zaisteniu riešenia s väčšou ochranou súkromia pri prenose údajov a súčasne zefektívnili svoje snahy o implementáciu ustanovení dohody za účelom dodržania práv cestujúcich, tak ako sú zakotvené v tejto dohode.

V tomto ohľade pracovná skupina tiež potvrdila svoj postoj týkajúci sa povinnosti leteckých prepravcov informovať svojich zákazníkov o prenose ich údajov americkému Ministerstvu pre vnútornú bezpečnosť. Informovanie cestujúcich sa má vykonať včas a musí byť primerané, tak ako to bolo načrtnuté v pracovnom dokumente 132, ktorý bol schválený pracovnou skupinou vo februári 2007. Taktiež je potrebné zvýšiť povedomie cestujúcich v tomto smere a postupovať v súlade so súčasnými európskymi normami ochrany osobných údajov.⁶

Európsky režim PNR: Komisia⁷ informovala pracovnú skupinu o svojich plánoch na zavedenie európskeho režimu PNR v blízkej budúcnosti a tiež o svojom návrhu, ktorý sa v súčasnosti pripravuje. Pracovná skupina upozornila na skutočnosť, že na svojej webovej stránke dňa 31. januára 2007 už publikovala dokument v predmetnej veci, v ktorom načrtla svoje postoje a požiadavky. Akýkoľvek budúci európsky režim PNR, ktorý bude mať vplyv každoročne na milióny cestujúcich, musí vziať do úvahy oprávnené záujmy všetkých strán – cestujúcich a leteckých spoločností. Tiež to, že musí byť vytvorená správna vyváženosť

⁴ Vzhľadom na všetky doteraz navrhnuté a vykonané zmeny, medzi ktoré patria napríklad jednostranne deklarované záväzky Ministerstva financií USA (Terrorist Finance Tracking Program Representations of the U.S. Department of the Treasury), ktoré sa nedotkli podstaty problému (nelegitímny prenos osobných údajov z EÚ do operačného centra v USA naďalej pretrváva), sa takéto úpravy v zasielaní správ dajú pokladať za signály pozitívneho vývoja.

⁵ Ide o systém zasielania údajov, kde môžu letecké spoločnosti kontrolovať poskytovanie údajov americkým úradom na rozdiel od „systému pull“, pri ktorom sa americkým úradom umožňuje priamy prístup do databáz.

⁶ Pracovná skupina vo svojom stanovisku 138/2007 ako aj v tlačových médiách zdôrazňovala, že nepovažuje novú PNR dohodu za primeranú a blízku európskym normám ochrany osobných údajov. Taktiež táto zmluva v kontexte boja proti terorizmu nie je schopná dostatočne pružne garantovať vyváženosť ochrany súkromia a osobných údajov pri súčasnom posilnení verejnej bezpečnosti. Počet prenášaných kategórií osobných údajov sa síce oproti predchádzajúcej dočasnej zmluve, ktorá nahradila prvú zmluvu z roku 2004 – tá bola v rámci systému primárneho práva EÚ postavená na nesprávnom právnom základe a rozhodnutím Európskeho súdneho dvora preto zrušená – znížil z 34 kategórií údajov na 19. K tomu však došlo iba preskupením rôznych čiastkových údajov do väčších skupín, združujúcich viac osobných údajov. Taktiež sa pôvodná 3,5 ročná doba uchovávanía osobných údajov predĺžila na najmenej sedem rokov. Osobné údaje budú uchovávané 7 rokov v aktívnej forme za možnosti ich konzultácie on-line v akomkoľvek čase. Následne budú uchovávané 8 rokov v deaktivovanej podobe, čo však neznamená, že ich nebude možné konzultovať v individuálnych prípadoch zvýšenej hrozby alebo rizika. Ich likvidácia dokonca nie je definitívne garantovaná ani po uplynutí 15-tich rokov od ich vloženia do databázy. Napokon nová zmluva nezakotvila možnosť vykonávať nezávislý dozor nad dodržiavaním ochrany osobných údajov. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov považuje Pracovná skupina zriadená podľa článku 29 v zásadných veciach novú dohodu za krok späť.

⁷ Európska komisia v zastúpení Data Protection Unit, Directorate Justice, Liberty and Security

medzi potrebou zabezpečiť právo na ochranu súkromia cestujúcich na jednej strane a potrebou justičných a policajných orgánov zabezpečiť bezpečnosť na strane druhej. V diskusii o budúcom európskom režime je potrebné vypočítať a informovať všetky zúčastnené strany. Pracovná skupina bude aj naďalej prispievať do tejto diskusie poskytovaním svojich odborných znalostí a skúseností.

Primeranosť úrovne ochrany osobných údajov na Jersey a na Faerských ostrovoch: Pracovná skupina schválila dve stanoviská o primeranej úrovni ochrany osobných údajov na Jersey a Faerských ostrovoch, ktoré umožnia Komisii podniknúť ďalšie potrebné kroky k vydaniu rozhodnutí o primeranosti úrovne ochrany osobných údajov na tomto území. V minulosti prijala Komisia na odporúčanie pracovnej skupiny zriadenej podľa článku 29 smernice rozhodnutia o primeranosti úrovne ochrany napríklad v krajinách, ako sú Švajčiarsko a Argentína. Takéto rozhodnutie Komisie zjednoduší proces prenosu osobných údajov do týchto tretích krajín v porovnaní s krajinami, v súvislosti s ktorými spomínané rozhodnutie nevydala.

Uplatňovanie práva: Po vykonaní prieskumu v sektore zdravotného poistenia a publikovaní následnej správy (pracovný dokument 137) dňa 20. júna 2007 sa pracovná skupina rozhodla vytvoriť pokyny pre tento sektor. V nich bude riešiť problémy ochrany súkromia podľa svojich zistení v spomínanej správe a tým napomôže zvýšiť povedomie klientov ako aj spoločností. Pracovná skupina považuje za podstatné aj naďalej komunikovať s týmto odvetvím, keďže sa tu spracúvajú citlivé osobné údaje a problematika sa týka skoro všetkých európskych občanov.

Všeobecné informácie o pracovnej skupine: Pracovná skupina pre ochranu jednotlivcov so zreteľom na spracúvanie osobných údajov je nezávislý poradný orgán na ochranu údajov a súkromia, zriadený podľa článku 29 smernice na ochranu údajov č. 95/46/ES. Jej členmi sú zástupcovia národných dozorných autorít všetkých členských štátov Európskej únie, európsky dozorný úradník na ochranu údajov a Komisia. Jej úlohy vymedzuje článok 30 smernice 95/49/ES a článok 15 smernice 2002/58/ES. Do pôsobnosti pracovnej skupiny patrí riešenie problémov implementácie národných opatrení prijatých podľa smerníc na ochranu údajov za účelom prispieť k ich jednotnej aplikácii. Svoje úlohy vykonáva vydávaním odporúčaní, stanovísk a pracovných dokumentov.⁸

⁸ Stretnutia pracovnej skupiny sa konajú päťkrát do roka. K problému SWIFT a PNR ako aj k iným dôležitým témam boli vytvorené špeciálne pracovné podskupiny. Úrad na ochranu osobných údajov SR do tejto pracovnej skupiny menoval svojich zástupcov, ktorí sa ich pravidelne zúčastňujú.